

Opschrift

Vergadering van 17 september 2019

Nummer: 2019_MV_00247

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Sven Taeldeman: Knijten

Raadslid(-leden):

Sven Taeldeman - sp.a

Bevoegd: Astrid De Bruycker

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

De tijarm van de Schelde in Gentbrugge-Sint-Amandsberg kende de voorbije jaren geregeld in zomerse warmere periodes een problematiek van zogenaamde ‘knijten’, voor de omwonenden vervelende stekende vliegjes/muggen. Deze knijten floreren bij bepaalde warmte en vochtigheid. Recent vernamen we dat deze problematiek zich deze zomer terug manifesteert in Gentbrugge en Sint-Amandsberg rond de Zeeschelde. Ook op andere plaatsen in Vlaanderen blijkt deze problematiek te bestaan, zoals in Wichelen (recent nog in het nieuws) waar De Vlaamse Waterweg (DVW) nu met ingrepen gestart is.

Enkele jaren geleden installeerde men daarom als tijdelijke oplossing een permanent bovendebiet ter hoogte van de sluis van Gentbrugge om de tijarm voldoende vochtig te houden, ook in eb-fase. Dus mét respect voor de getijden en het unieke ecosysteem dat daarrond bestaat (meer dan 100 km landinwaarts), hetgeen fundamenteel verschilt van de meer technische visie om er een ‘permanente waterpartij’ van te maken gedurende het zomers ‘halfjaar’.

Dit bovendebiet werd evenwel een 2-tal jaren geleden stopgezet door DVW, om discutabele redenen van al dan niet (diverse visies hierop) eroderen of uitlogen van zware metalen in de diepere sliblagen.

De stad heeft sedertdien al herhaaldelijk bij DVW aangedrongen op een verdere aanpak van de knijten, o.a. met vraag om het kunstmatig bovendebiet te herstellen.

Recent lazen we ook dat u in overleg gaat met DVW en met de buurt.

Vraag:

Graag een korte stand van zaken en voorstel van verdere aanpak.

- U kaartte de problematiek recent aan bij DVW en ging in gesprek met de bureu. Zijn er ondertussen voorstellen gedaan, of worden er maatregelen genomen om deze problematiek te voorkomen en/of aan te pakken?
- Welke maatregelen zullen door DVW genomen worden, en wanneer?
- Houden deze maatregelen voldoende rekening met de getijdenwerking en het unieke ecosysteem?
- Indien er geen maatregelen gepland zijn, (hoe) kan dit verder aangekaart worden bij DVW?

Behandeld door de commissie milieu, natuur, personeel en fm (mnp) in vergadering van 18 september 2019.

Antwoord

18 september 2019

We nemen de klachten rond de knijtenoverlast ernstig, maar zoals u weet kadert deze problematiek binnen een erg complex dossier met veel betrokken partijen. Waar mogelijk nemen we onze verantwoordelijkheid op en in die context hebben we afgelopen zomer alle betrokkenen samengebracht, inclusief buurtbewoners, om tot een gedragen plan van aanpak te komen. We doen hierbij zelf wat we kunnen – zo onderzoekt onze Groendienst bv de mogelijkheid en zin om met vallen te werken om knijten weg te vangen, maar het is evident dat de rol van De Vlaamse Waterweg, de waterbeheerder, cruciaal is. We hebben in ons overleg steeds een onderscheid gemaakt tussen

-wat op zeer korte termijn mogelijk is (maar daar bleken geen afdoende oplossingen bij te zijn),

-wat op middellange termijn mogelijk is (voor volgende zomer en later)

-en hoe we vanuit de Stad kunnen mee aansturen op lange termijn oplossingen in het kader van het sigmaplan

Meer in detail:

Op 7 augustus heeft de Stad Gent samen gezeten met de Vlaamse Waterweg om de mogelijke maatregelen naar aanleiding van de klachten over knijten te bespreken. Op 28 augustus volgde nog een technisch overleg met Stad Gent, DVW, een vertegenwoordiging van buurtbewoners die zich verenigd hebben in Buren van de Schelde en enkele natuur-en milieuverenigingen die dit dossier sinds lang opvolgen (Natuurpunt, Gezwint, GMF). Tijdens deze overlegmomenten zijn verschillende maatregelen afgetoetst op hun haalbaarheid en zijn volgende afspraken gemaakt.

- Het instellen van een boven debiet op zeer korte termijn is niet mogelijk. Op dit moment is er volgens de Vlaamse Waterweg onvoldoende water om een boven debiet in te stellen. Het waterpeil is te laag en het water is nodig om voldoende afvoer naar het Nederland te garanderen en alzo mogelijke verzilting van het kanaal Gent-Terneuzen tegen te gaan. Het instellen van een boven debiet zet niet de hele geul onder water, maar creëert een geul die het getijdewater sneller afvoert, waardoor er minder aanslibbing is en waardoor de kans op begroeiing vergroot. De Vlaamse Waterweg (DVW) bekijkt of er dit najaar, als er opnieuw voldoende water is, een boven debiet ingesteld kan worden. Volgens DVW zal het effect van deze maatregel evenwel niet onmiddellijk merkbaar zijn. Daarnaast is er volgens DVW ook nog steeds een potentieel risico op verspreiding van vervuild slib bij het instellen van een boven debiet.

- Eind oktober wordt daarom met monitoring gestart met als doel het opvolgen van de verspreiding van de verontreiniging bij instellen van een boven debiet volgens een plan van aanpak voor de bemonstering van de Zeeschelde, dat werd opgesteld in samenspraak met de erkend bodemsaneringsdeskundige Talboom. Op het technische overleg van 28 augustus is deze methodiek voorgesteld aan de Vlaamse Waterweg, Stad Gent en de vertegenwoordiging van buurtbewoners en natuur-en milieuverenigingen. De staal name moet in beeld brengen of en vanaf welke diepte er eventueel een gevaar bestaat voor de verspreiding van vervuild sediment tijdens het instellen van het boven debiet. Op basis van de resultaten kan de grootte van het boven debiet (zonder risico voor uitspoeling van vervuild sediment) ingeschat worden. Door met alle betrokkenen op voorhand duidelijke afspraken te maken over de methodiek, willen we discussie achteraf vermijden over de meetresultaten.

- Tenslotte onderzoeken Stad Gent en de Vlaamse Waterweg of het nuttig en mogelijk is om tegen volgend seizoen rietmatten aan te brengen op het slib in de Scheldemeander. Dit zou lokaal de begroeiing van het slib kunnen versnellen.

- Stad Gent gaat ook na of en hoe de omvang van de knijtenpopulatie gemonitord kan worden, daarbij bekijken we ook of het zinvol is om klachten te registreren. In Wichelen loopt er een proefproject met verschillende type vallen. De resultaten hiervan kunnen helpen een adequate monitoring op te zetten.

- Voor de bewoners organiseren we op korte termijn (10 oktober 2019) samen met de Vlaamse Waterweg en de gemeente Destelbergen een infomoment.

- Houden deze maatregelen voldoende rekening met de getijdenwerking en het unieke ecosysteem?

Bij de maatregelen die ik schetste voor de korte en middellange termijn houden we hier inderdaad rekening mee. Maar ook op lange termijn zullen we dit bewaken, binnen het verdere traject van het Sigma-plan.

In het najaar van 2018 werd onder leiding van de vorige gouverneur Jan Briers een consensus bereikt tussen De Vlaamse Waterweg, de betrokken gemeenten en milieuverenigingen over het instellen van een gecontroleerd getijdegebied in de

Scheldemeander (jaarrond GGG). Een nog op te maken samenwerkingsovereenkomst tussen de betrokken partijen moet deze consensus bestendigen. Verder technisch onderzoek moet uitwijzen hoe het inrichtingsprofiel van de meander eruit kan zien en welke constructie daarvoor gebouwd moet worden in Heusden. Voorop staat het behalen van de veiligheidsdoelstellingen maar ook natuurdoelstellingen, inclusief een oplossing voor de knijtenproblematiek.
